

“Chulito struggled to not cross the pato line”

Representationen av skevt pojkskap i amerikansk latinolitteratur

SAMMANFATTNING

Syftet med artikeln är att undersöka representationer av latinopojkar i amerikanska romaner, författade av amerikanska latinos. Särskild fokus läggs på hur gränserna för de maskuliniteter som idealiseras utmanas och hur pojkskap således skevas. Materialet består av de två romanerna *Chulito* och *Aristotle and Dante discover the secrets of the universe*, som båda är författade av amerikanska latinos med amerikanska latinopojkar som protagonister. Med utgångspunkt i bland annat Sara Ahmeds queera fenomenologi studerar jag hur olika livslinjer reproduceras eller bryts, hur gränsdragningar mellan olika kategorier störs och skevas och hur olika mellanpositioner (inbetweenness) skapar skeva subjekt. Normer kring pojkskap utmanas på en mängd olika sätt i romanerna och i artikeln läggs särskild fokus vid hur sexualitet utforskas och förhandlas i relation till maskulinitetsideal. I artikeln studeras även hur huvudkaraktärernas komma ut-processer framställs, samt vilka reaktioner de väcker bland övriga karaktärer. Slutligen analyseras representationer av föräldrarna och deras betydelse för pojkarnas självacceptans och omorientering och artikeln argumenterar för att föräldrarna bidrar till en normalisering som minskar eller upplöser pojkarnas upplevelse av att vara skeva.

Nyckelord: queer fenomenologi, ungdomslitteratur, autenticitet, identitetsskapande, skev, latino literature

INTRESSET FÖR DET som i en amerikansk kontext ibland kallas för "etnisk" litteratur fortsätter att växa bland litteraturkonsumenterna. Laura Alonso Gallo (2002) menade redan för snart två decennier sedan att det pågick en kulturell latinoboom som innebar ett växande intresse för media producerad om och av latinos i USA. Alonso Gallo ser detta fenomen som en sorts etnisk kommodifiering, där den amerikanska medelklassen får tillgång till "exotisk" litteratur och där konsumtionen av denna litteratur skapar en känsla av upplevd ökad jämlikhet och social inkludering. Samtidigt som denna boom blir ett sätt för medelklassen att närma sig och exploatera dem som stämplat som "exotiska", menar Alonso Gallo att många latinoförfattare ändå använder denna möjlighet för att ifrågasätta och dekonstruera rådande normer och idéer kring latino-identitet, invandrarskap och flerspråkighet (Alonso Gallo 2002). Denna dekonstruktion av identitet och normer blir också intressant ur ett skevperspektiv, då denna litteraturgenre synliggör och tillåter olika former av queert läckage. I den här artikeln analyseras två romaner där latino-pojkskap och normer kring vad det innebär länkas till idéer om kön, klass och sexualitet med hjälp av skevteori.¹ Syftet med artikeln är att studera hur pojkskap representeras i *Chulito* av Charles Rice-González (2011) och *Aristotle and Dante discover the secrets of the universe* av Benjamin Alire Sáenz (2012) utifrån följande vägledande frågeställningar:

- Hur representeras pojkskap i relation till etnicitet, maskulinitet, sexualitet och klass i amerikansk latinolitteratur?
- Hur kan dessa representationer förstås som skeva i relation till idéer om idealt pojkskap och vuxenblivande i romanerna?

Artikeln fokuserar således på hur idealt pojkskap representeras i dessa romaner, med särskild fokus på sexualitet i relation till maskulinitet, etnicitet och klass, och hur pojkskap skevas. Begreppet queerhet används i denna artikel främst i relation till "avvikande" sexualitet, oftast homosexualitet, men även i de fall där queerhet inte riktigt definieras (exempelvis i förhållande till karaktären Julio i *Chulito*). Homosexualitet används dock även för att beskriva romantiska och sexuella relationer mellan pojkar och män som av karaktärerna på olika sätt

benämns som homosexuella, till exempel genom användning av homofoba skällsord (som *pato*, det vill säga bög). Skevbegreppet används i en bredare bemärkelse för att beskriva hur mer eller mindre avvikande beteende stör (Jakobsson 2020) och kommer att diskuteras mer utförligt i teoriavsnittet.

Även om denna artikel är en del av skevforskningen, så utgör den också ett bidrag till de två forskningsinriktningar den hämtar inspiration från, nämligen latinolitteraturforskningen och maskulinitetsforskningen och relationen dem emellan. Relevant skevforskning presenteras därför framför allt i teoriavsnittet, då dessa verk främst utgör teoretiska influenser. Artikeln bygger vidare på två centrala verk om representationer av chicanomaskulinitet i skönlitteratur, som har studerats mer ingående än den bredare kategoriseringen latinomaskulinitet. Chicano syftar på en av de identitetskategorier som mexikanamerikaner i USA kan identifiera sig med, men utgör inte en synonym till mexikanamerikan, då mexikanamerikaner är en större grupp. I den här artikeln föredras den bredare termen latino, eftersom begreppet chicano inte används i romanerna som analyseras. I *Chulito* benämns protagonisten med samma namn främst som latino, medan både Aristotle, hädanefter Ari, och Dante i *Aristotle and Dante discover the secrets of the universe* är mexikanamerikaner som inte använder termen chicano. Dock är forskning om chicanolitteratur fortfarande relevant, eftersom den visar på representationer av såväl chicanos som latinos i stort.

Philip Ruben Serrato (2005) menar att mycket av den chicanolitteratur som skrivs, särskilt barn- och ungdomslitteratur, ofta har till syfte att dekonstruera stereotypa representationer av chicanomaskulinitet som hård och emotionellt distanserad genom att erbjuda andra sätt att göra maskulinitet. Särskilt unga pojkar skrivs fram som karaktärer som inte identifierar sig med utan tar avstånd från andra pojkar i sin omgivning, för att på så sätt frigöra sig från skadliga ideal (Ruben Serrato 2005). Samtidigt menar Ruben Serrato att dessa berättelser har en tendens att fokusera på homosociala relationer och görande av maskulinitet, medan kvinnor glöms bort och oftast reduceras till bikaaktörer som ibland kan få något syfte i männens liv.

Ytterligare ett verk som jag bygger vidare på i denna artikel är John Alba Cutlers (2008) studie av chicanolitteratur utgiven åren 1940–2005. Alba Cutler har studerat de olika trender eller vågor som förekommit i chicanolitteraturen under de senaste 70 åren och menar att dessa speglar olika generationers sätt att förhålla sig till assimilering och maskulinitet. Dessa trender speglar också de konflikter och förhandlingar som uppstår kring vad chicanomaskulinitet faktiskt är (Alba Cutler 2008). I den här artikeln bygger jag vidare på såväl Alba Cutlers (2008) som Ruben Serratos (2005) studier genom att studera representationer av maskulinitet i böcker från första halvan av 2010-talet och genom att bredda forskningsfokus från chicanos till latinos.

Skeva linjer och läsningar

Som huvudsaklig teoretisk utgångspunkt för denna artikel används Sara Ahmeds (2006) queera fenomenologi och teoretisering av hur kroppar tar plats och får form i världen. Från en fenomenologisk utgångspunkt studerar jag kroppar som skapade och skapande, genom vilka vi erfar världen. Ahmed (2006, 10–11) menar att kroppar kan förstås som främmande ("strange") eller bekanta ("familiar") och även som något som inte platsar och är ur linje ("out of place or out of line"). Jag utgår dels från Ahmeds teori om orientering för att förstå hur protagonisterna omförhandlar sin förståelse av åtråvärda maskuliniteter, dels från Fanny Ambjörnssons och Janne Bromseths (2010, 209–10) idé om livslinjer där det också finns temporala förväntningar om vad som ska ske när under ens livstid. I romanerna pågår både omförhandlingar om vilka maskulinitetslinjer som är möjliga följa och av hur ens livslinje förändras med koppling till sexualitet. Ahmed använder sig av begreppet orientering för att beskriva hur vi följer olika linjer eller narrativ, som kan reproduceras eller brytas. Denna reproduktion av linjer kan förstås som en reproduktion av särskilda linjer, eller ett fullföljande av de ideal som råder, gällande vuxenblivande. Att bryta dessa linjer, genom ett avvikande, leder till en om- eller desorientering, där kroppar inte platsar eller hamnar "ur linje" (Ahmed 2006, 10–11). Även om Ahmed använder ett begrepp som ofta översätts till livslinjer, så använder jag i den

här artikeln begreppet livslinjer utifrån Ambjörnssons och Bromseths teoretisering av begreppet, som bland annat bygger på Ahmed. Utifrån denna förståelse använder jag snarare begreppet som ett sätt att synliggöra normer kring vuxenblivande samt centrala händelser och tidpunkter kopplade till denna process i romanerna. När jag skriver om Ahmeds begrepp kopplat till orientering använder jag därför "linje" för att tydliggöra skillnaden.

Skevteori utgör ett perspektiv genom vilket forskaren anlägger en skev blick. Maria Margareta Österholm (2012) beskriver skevhet som det som är konstigt eller avvikande, en variation på queerbegreppet som inte nödvändigtvis har samma koppling till sexualitet eller begär, utan också kan undersöka andra normbrott. En "skev" läsning söker det som sticker ut, oroar eller stör – allt från det knappt märkbara till det chockerande avvikande (Heggstad, Karlsson & Williams 2005, 3). Österholm studerar således "vad texterna berättar om skeva flickskap, inte vad de gömmer" (Österholm 2012, 92).

Den skeva, skönlitterära pojken har studerats i begränsad utsträckning (Öhrn 2013), då med fokus på svensk skönlitteratur. Mia Francks (2009) studie om sexualitet i svenska ungdomsromaner visar heterosexualitet som underförstådd norm som störs genom homosexuella praktiker, vilket ger upphov till skevhet. Francks (2009) skevforskning visar också att heterosexualitet i sig är hierarkiserad; aspekter såsom klass präglar vilka som ses som rätt partners och vissa parrelationer premieras. Framställningen av heterosexualitet som det normerande är tydlig i romanerna som analyseras i den här artikeln.

Ett annat verk inom skevforskning i ett svenskt sammanhang är Hilda Jakobssons (2018) avhandling om Agnes von Krusenstjernas författarskap, där fokus ligger på flickors möte med kärlek och sexualitet och hur flickor i detta genomgår ett "kvinnoblivande". I Francks och Jakobssons studier centraliseras flicksexualitet och sexualitet som del av ett vuxenblivande och framför allt kvinnoblivande. Även i dessa studier ligger fokus främst på svensk skönlitteratur, medan denna artikel fokuserar på amerikansk latinolitteratur som gestaltar ungdomstiden. Trots att latinolitteratur i USA rönt alltmer uppmärksamhet och uppskatt-

ning bör det noteras att denna litteratur också kategoriseras som en egen genre av "etnisk" litteratur, snarare än som del av andra genrer (Alonso Gallo 2002). Magnus Nilsson (2008) menar att detta även sker med så kallad invandrarlitteratur i en svensk kontext, där mångfald kan lyftas fram som viktig samtidigt som denna kategorisering av "invandrarlitteratur" särskiljs från "vanlig" svensk litteratur, varpå heterogena berättelser konstrueras som en homogen genre.

I den här artikeln använder jag skev som ett teoretiskt verktyg för att analysera hur skönlitterära representationer av pojkar utmanar eller skevar idén om ett idealt pojkskap såsom det framställs i romanerna, med särskild fokus på intersektionerna mellan klass, etnicitet, sexualitet och maskulinitet. Vidare använder jag skevbegreppet för att, i likhet med Jakobssons (2018) studie av flickors kvinnoblivande, belysa hur gränserna för vad som utgör ett idealt pojkskap och vuxenblivande störs, utmanas och förskjuts. Jag intresserar mig alltså för vad det innebär att vara pojke och att bli vuxen i specifika intersektioner av kulturella identiteter (Staunæs 2003, 109; Jakobsson 2018). Protagonisternas föreställningar om vuxenblivande är alltså centrala i min analys av hur de gör maskulinitet. Jag menar inte att ideala pojkar och flickor finns, utan intresserar mig likt Österholm (2012, 112–113) för föreställningar om vad detta ideal innebär och hur det kan utmanas, misslyckas och skevas.

Jag intresserar mig särskilt för hur representationer av skeva och normerande pojkskap går att förstå utifrån begrepp såsom orientering och att vara "ur linje" (Ahmed 2006, 10–11). I min analys av pojkarnas skevande av maskulinitet använder jag också begreppen överflöd och överflödande. Överflödande skevhet kopplar jag till Sara Ahmeds (2004, 92–93) idé om "klibbig" affekt, där känslor av äckel och skam på olika sätt klibbar sig fast vid en. Detta sker när känslor av äckel blir särskilt starka och i den här artikeln använder jag klibbigheten för att beskriva hur vissa pojkars skevande upplevs som särskilt starkt eller hotfullt av omgivningen. Viss skevhet tillåts och tolereras, medan annan skevhet blir för mycket och riskerar att "klibba sig fast" även vid andra pojkar. I böckerna jag studerar brottas huvudkaraktärerna med både sina egna och sin omgivnings idéer om vad som är ett gott, rätt och bekvämt pojks-

skap och vuxenblivande som latinpojke. Romanerna skildrar de olika sätt som pojkarna misslyckas med och avviker från de utstakade linjerna och hur de omförhandlar sin idé om pojkskap, maskulinitet och vuxenblivande. Centralt i romanerna är pojkarnas relationer – både romantiska relationer och vänskapsrelationer – till andra pojkar och även till äldre män som fungerar som ambivalenta förebilder. Det är i dessa relationer som pojkarnas sexualitet utforskas, men också där den blir problematisk. Vidare analyseras förekomsten av det jag har valt att kalla för ”den duktiga pojken” i båda romanerna, där pojkarna förkroppsligar en skötsam, respektabel medelklassidentitet som på olika sätt går på tvärs mot deras bild av idealt latinoskap. Detta skevande, där pojkarna inte bara avviker i fråga om sexualitet, innebär att de blir förstädda som annorlunda. Slutligen analyseras den accepterande vuxenvärlden, som växer fram mot slutet av romanerna, och på så vis ger pojkarna lyckliga slut där de kan börja acceptera sig själva.

Med fokus på en särskild form av etniskt pojkskap, i form av latino-pojken, intresserar jag mig för hur ett idealt pojkskap framställs för att sedan utmanas i romanerna. De två romanerna i denna studie fångar upp det skeva pojkskapet på likartade sätt. De handlar om pojkar i ungefär samma ålder som försöker komma fram till vilka de är och hur deras identitet förhåller sig till de maskulinitetsideal de har. I romanerna förhåller sig huvudkaraktärerna dels till ett något diffust maskulinitetsideal, dels till män i sin närhet. De är kritiska mot dessa män samtidigt som de försöker reproducera deras beteende utan att lyckas. Det maskulinitetsideal de avviker från präglas bland annat av heterosexualitet, känslokontroll och fysisk styrka. Det kan förstås som en form av hypermaskulinitet. Klasstillhörighet lyfts också in som en central aspekt i idén om ett idealt latinopojkskap, då det inte bara är en heterosexuell latinomaskulinitet som idealiseras utan även en utpräglad arbetarklassidentitet. Victor Rios (2009, 153) menar att hypermaskulinitet blir en resurs för framför allt den rasifierade arbetarklassen till följd av strukturella ojämlikheter; en fysiskt stark och våldsam maskulinitet blir en av få tillgångar man har. Samtidigt innebär denna reproduktion av den rasifierade mannen som ”vild” och våldsam att stigmatiserande

stereotyper lever kvar i samhället (Rios 2009, 160–61; Mora 2011). Detta blir även tydligt i hur det spanska begreppet ”machismo”, som i en spanskspråkig kontext beskriver sexism, plockats in i en engelskspråkig kontext för att snarare beskriva hypermaskulin sexism som då får rasifierade och kulturella konnotationer (Fregoso 1993). Hypermaskulinitet förstås här som en form av maskulinitet som å ena sidan förkroppsligar ett ideal, å andra sidan tar detta ideal till överdrift. Egenskaper som heterosexualitet och fysisk styrka är alltså åtråvärda, men när detta ideal övergår till att bli hotfullt blir det vad Rios kallar för hypermaskulinitet. I de två romanerna i den här artikeln är det denna hypermaskulinitet som initialt representerar ett ideal för protagonisterna, men deras syn på maskulinitet och hur maskulinitet relaterar till vuxenblivande förändras under romanernas gång.

De två romanerna beskrivs av förlagen som så kallade coming of age-romaner och utforskar alltså ungdomars liv och övergång till en mer vuxen eller mogen position, vilket i dessa romaner är starkt kopplat till karaktärernas självidentifikation. Författarna har tilldelats ett flertal priser, bland annat belönades båda romaner samma år (2013) med Stonewall Book Award – ett amerikanskt litteraturpris som lyfter fram litteratur med hbtq-teman och hbtq-karaktärer. Trots att båda romanerna handlar om pojkar i ungefär samma ålder tillhör de något olika genrer. Benjamin Alire Sáenz tilldelades priset i kategorin barn- och ungdomslitteratur, eftersom hans roman är utgiven som ungdomslitteratur, medan Charles Rice-González tilldelades priset i kategorin skönlitteratur eftersom romanen är utgiven av ett förlag som snarare riktar sig till vuxna. Alire Sáenz har skrivit ett flertal böcker innan *Aristotle and Dante discover the secrets of the universe* publicerades, medan *Chulito* var Rice-González debutroman. Båda författarna är fortsatt aktiva och skriver inom en rad olika genrer, såsom poesi, dramatik och prosa.

Aristotle and Dante discover the secrets of the universe (som jag härnäst refererar till som bara *Aristotle and Dante*) är skriven i första person ur Aris perspektiv. Skildringen har formen av inre monolog och, i mindre utsträckning, dagboksanteckningar och brev. När boken börjar är det sommarlov och Ari och Dante träffar varandra vid en simbassäng

i Austin där de bor. Deras vänskap inleds när Ari avslöjar att han inte kan simma och Dante erbjuder sig att lära honom och efter detta börjar pojkarna att umgås allt mer. Pojkarnas samtal handlar mycket om att de båda känner sig otillräckliga i relation till sin bild av latinoskap, även om denna otillräcklighet ser olika ut för de båda. När skolterminen börjar igen flyttar Dantes familj tillfälligt till Chicago där de ska bo under läsåret och pojkarna har då kontakt genom brev. Under denna del av romanen framträder alltså även Dante som berättare. I brev berättar han dels för Ari att han gillar killar, dels att han kommit ut för sina föräldrar. Även om Ari själv reflekterat kring sin sexualitet så är det främst i samband med att Dante kommer ut som han börjar fundera mer kring det. När Dantes familj återvänder till Austin sommaren därpå inleds den mer romantiska fasen i pojkarnas relation, men handlingen präglas fortsatt av deras diskussioner kring vad det innebär att vara latino.

Romanen *Chulito* är skriven i tredje person men följer hela tiden protagonisten med samma namn. Chulito bor i Bronx, New York, med sin mamma och har nyligen hoppat av skolan. I stället för att gå i skolan säljer han droger och umgås med män något äldre än han själv vars maskulinitet han beundrar och försöker efterlikna. Samtidigt börjar han att umgås med Carlos, en granne som återvänder hem från sitt första år på universitetet för att bo med sin mamma under sommarlovet. Pojkarna blir successivt kära och under romanens gång går Chulito från att leva i förnekelse gällande sin sexualitet till att komma ut för familj och vänner. Likt Ari och Dante har Chulito och Carlos också diskussioner och funderingar om vad det innebär att vara latino och deras relation växer fram i takt med att de omförhandlar dessa idéer.

Skev pojksexualitet

Pojkarnas skevhet blir särskilt tydlig när det gäller deras syn på sexualitet. Avvikelse från heteronormen utgör ett centralt tema och blir även en fråga om möjligheter till ett lyckat görande av maskulinitet och etnicitet. I både *Chulito* och *Aristotle and Dante* är det protagonisternas sexualitet som utgör ett problem i deras görande av en idealiserad bild av pojkskap. Detta görande av pojkskap sker även i relation till deras idéer om

vuxenblivande. Samtidigt som de två romanerna utspelar sig i två väldigt olika kontexter, dels geografiskt (i Austin respektive Bronx), dels socioekonomiskt (Carlos och Chulito lever i en mer ekonomiskt utsatt miljö än Ari och Dante), finns det tydliga paralleller mellan de olika huvudkaraktärerna, framför allt när det gäller deras bild av hur de bör agera och på vilka sätt de ”misslyckas” som latinopojkar.

Den första som Chulito kommer ut för är hans vän Carlos, som senare blir hans pojkvän och som spelar en central roll för Chulito på hans väg mot att acceptera sig själv. Chulitos rädsla inför att komma ut och vad det kommer att innebära handlar främst om relationer till andra män, men även om relationen till hans mamma, som jag kommer att återkomma till. Så länge de upplevs veta sin plats och inte uppträder överdrivet lämnas öppet queera personer i romanen, såsom Julio och Carlos, i fred av de andra karaktärerna; alla är bekanta med varandra sedan barndomen. Genom att hålla sig utanför uppfattas de som ett mindre hot mot den sociala ordningen – i Carlos fall inte minst för att han går på universitetet och håller på att lämna området, vilket inte hindrar att han ändå blir utfrysad och ”placed into pato exile”, alltså placerad i ”bögexil” (Rice-González 2011, 3). Julio och Carlos accepteras inte fullt ut, men de utsätts inte heller för fysiskt våld eftersom de går att ignorera. Samtidigt utsätts de för skällsord och lever under ständigt hot om fysiskt våld om de blir för uppenbart queera. Verbal disciplinering av den typ som Julio och Carlos får utstå är vad Chulito fruktar: skällsorden och utfrysningen men även det reella hotet om att fysiskt våld *kan* förekomma.

Genom rädsla upprätthålls på så vis hierarkierna mellan de unga männen i grannskapet. Som Chin-Chin, en av Chulitos kompisar, säger är det okej att vara gay så länge ”they don’t try no shit” (Rice-González 2011, 284). Samtidigt menar Papo, en annan av Chulitos kompisar, att problemet är att de ”never know their place” (Rice-González 2011, 284). På så sätt rättfärdigar Papo det ständigt överhängande hotet om våld och repressalier utifrån sin egen rädsla för överflödande skevhet. C. J. Pascoe (2011, 48–49) menar att homofobi och homofoba tilltal är en central del i görandet av vissa maskuliniteter, där skällsord som ”fag”

inte bara är en benämning på homosexuella utan även ett verktyg för att disciplinera särskilda beteenden och etablera sociala hierarkier. Homofoba tilltal blir därigenom ett sätt att placera den som tilltalas, oavsett sexuell läggning, längst ner i hierarkin. Skällsord som "fag", en motsvarighet till det svenska bögen eller det spanska "pato" som används i *Chulito*, behöver alltså inte syfta på homosexualitet, utan kan snarare vara ett sätt att uppmärksamma icke-maskulina och därför problematiska beteenden (Pascoe 2011, 49). Papos uttalande visar att hotet om våld är ett sätt att upprätthålla en social hierarki som inte är helt statisk, utan som kan utmanas av dem som inte vet sin plats. Samtidigt innebär rörlighet i hierarkierna att även personer som Papo skulle kunna drabbas och att de böjiga egenskaperna är något som, med Sara Ahmeds (2004, 90–91) ord, kan klibba sig fast på andra. Att hota andra blir därför ett sätt att distansera sig från risken att själv stämplas som bögen.

När Carlos och Chulito börjar träffas åker de till the Village. Där ser Chulito fler killar som han själv och känner sig både som "an outsider and part of a tribe" (Rice-González 2011, 274). Mötet med dessa andra utmanar Chulitos bild av sexualitet och manlighet och gör att hans egen sexuella läggning upplevs som mindre hotfull och som en *möjlig* identitet. Chulito har redan tidigare i romanen börjat acceptera sin sexualitet, men han är fixerad vid att inte korsa det han kallar för "the pato line", böglinjen. När förhållandet med Carlos växer fram börjar han dock acceptera sig själv och kommer då ut för familj och vänner. Exponeringen för andra män och andra platser blir det som gör vad Ahmed (2011) kallar en omorientering möjlig för Chulito. Den innebär att han inte bara behöver vända sig bort från ett maskulinitetsgörande och vuxenblivande, vilket riskerar att leda till desorientering, utan att det finns något nytt att rikta in sig mot. När Chulito och Carlos väl blir tillsammans upplever Chulito det som en revolt mot allt han vet: "And kiss they did, defying their neighbourhood, defying their macho Latino culture, and embracing each other" (Rice-González 2011, 173).

Tidigt i romanen har Chulito en snäv bild av queera män: han ser dem som feminina och – framför allt – vita och han ser dessutom att de

som stämplas som queera stigmatiseras av världen runtomkring honom. Som Pascoe (2011) skriver utgör homofobi ofta den ultimata disciplineringen av män och det Chulito fruktar mer än sin sexuella läggning är det ifrågasättande av hans maskulinitet och den disciplinering som han kan komma att utsättas för. Chulitos bild förändras dock gradvis, främst genom interaktion med andra män – dels den redan nämnda Carlos, dels den öppet queera Julio och hans heterosexuella kompis Brick, som på olika sätt utmanar Chulitos förståelse av vad det innebär att vara man. Genom emotionellt stöd från andra män kan Chulito omförhandla sin egen förståelse av vad manlighet innebär och öppna sig för det som jag väljer att kalla ”skeva” uttryck, utifrån Chulitos egna idéer, för maskulinitet. Här sker alltså ett skevande av Chulitos hypermaskulina ideal, vilket visar att det finns andra maskuliniteter utöver hypermaskulinitet som inte behöver vara misslyckade.

För andra män runtomkring innebär dock det alltmer synliga förhållandet mellan Carlos och Chulito att deras sexualitet blir överflödande och det skeva blir omöjligt att bortse från. Det som tidigare räddat Carlos från homofobiskt våld är att hans homosexualitet har kunnat ignoreras. Det kan den inte längre – i synnerhet inte när Carlos är tillsammans med någon från samma grannskap. Även Julio utsätts för mer hat efter att han haft med Brick i en reklamkampanj för sitt företag och reklamen bedöms vara för homoerotisk. När Chulito och Brick, som i högre utsträckning förkroppsligar det lokala mansidealet, ger uttryck för queerhet, upplevs det som ett större hot mot den sociala ordningen. Queerheten blir på så vis överflödande, mer hotfull. Carlos sätt att skeva pojkskap kan placeras någon annanstans, attribueras till att han inte längre tillhör den lokala gemenskapen. När Chulito och Brick skevar blir det däremot mer överflödande, eftersom de skevar en mer lokal, idealiserad maskulinitet. Chulito och Brick utgör ett större hot mot den sociala ordningen då de befinner sig närmare normen och på så vis är svårare att ignorera eller förkasta. Deras queerhet blir klibbigare, för att använda Ahmeds (2004, 90–91) ord, och riskerar att även fasta på andra män i deras närhet.

I *Aristotle and Dante* är det Dante som kommer ut först, både för Ari och han och Dantes föräldrar. När det sker är Dante orolig för att det

också ska påverka Ari negativt och att de därför kommer att sluta vara vänner. Som Dante säger, "Someday, someone will walk up to you and say: 'Why are you hanging out with that queer?'" (Alire Sáenz 2012, 248). Hotet att stämpas som "gay by association", där Dantes skevhet smittar av sig på Ari och påverkar honom, liknar synen på homosexualitet som det hotfulla och överflödande i *Chulito*. Även här blir homosexualitet, eller stämpeln som queer, alltså klibbig: den kan fästa sig vid andra runtomkring den som faktiskt är homosexuell (Ahmed 2004). På så vis blir sexualitet, och attityder till sexualitet, ett sätt att ytterligare strukturera sociala hierarkier och Aris vänskap med Dante riskerar att placera honom längre ner i den homosociala hierarkin. Även efter att Dante kommer ut för Ari är han medveten om sin skevhet och hur den kan skava i relation till andra pojkar.

I såväl *Chulito* som *Aristotle and Dante* förekommer homofobt våld som besvaras med motattacker, men reaktionerna på våldet skiljer sig åt i de båda romanerna. I båda fallen handlar det om att protagonisternas sexuella läggning uppenbaras: i *Aristotle and Dante* attackerar några andra pojkar Dante efter att de sett honom kyssas med en pojke och denna attack hämnas sedan Ari; i *Chulito* är det Papo som attackerar Chulito när han väljer att komma ut genom att öppet vara tillsammans med Carlos. I *Chulito* är det till en början bara Papo som reagerar – de andra vännerna bryr sig först inte – men Papos reaktion eskalerar till ett större slagsmål när Carlos, Julio, Brick och "the neighbourhood drag queen" Puti ger sig in för att hjälpa Chulito. I *Chulito* är det alltså flera som deltar, vilket Julio motiverar med att "they need to know they cannot fuck with us" och Chulito själv hävdar att han "will fight every day if I have to" (Rice-González 2011, 296–97). I *Chulito* handlar homofobin och slagsmålet om en kamp om makt och dominans, där den tidigare kompromissen som går ut på att queera män ska veta sin plats blir otillräcklig. I romanen lever samtliga karaktärer i socioekonomisk utsatthet och lokal dominans och makt blir viktiga. Jämfört med i *Aristotle and Dante* premieras en mer hypermaskulin position och våld blir därför en viktig strategi för att nå en högre position i den sociala hierarkin. Rios (2009) menar att denna idealiserade maskulinitet bara kan nås

genom konstanta, homosociala tester genom vilka unga pojkar får lära sig maskulint kodat beteende. Dessa tester innebär också en negativ cykel av disciplinering av avvikelser, där fel sorts maskulinitetsgörande bestraffas (Rios 2005, 152). I båda romanerna är denna hypermaskulina position åtråvärd för protagonisterna Ari respektive Chulito, samtidigt som de båda reflekterar över dess problematik. I båda romanerna krävs möten med andra män, som förkroppsligar andra maskuliniteter, och våldsamma konfrontationer för att protagonisterna ska orientera sig bort från detta ideal.

I *Ari and Dante* får Ari dåligt samvete efter att ha slagits. Efter att hans pappa sagt att Ari "[is] fighting this war in the worst possible way" blir fadern den moraliska kompassen för Ari i frågan om hur man slåss på "rätt" sättet (Alire Sáenz 2012, 319). Slagsmålet blir en vändpunkt för flera av karaktärerna. Aris pappa börjar prata mer om sina känslor och Aris storebror Bernardo om kriget. Aris syn på pappans tystnad förändras och han lär sig att se den som ett tecken på varsamhet snarare än känslökyla: "And I loved my father too, for the careful way he spoke. I came to understand that my father was a careful man. To be careful with people and with words was a rare and beautiful thing" (Alire Sáenz 2012, 324). Denna förändring i hur Ari förstår sin pappa underlättar omorienteringen som Ari erfar. Bilden av den maskulinitet som han själv idealiserat förändras genom att han inser att den inte är lättillgänglig och heller inte helt och hållet nåbar för någon.

I romanerna framträder på så vis skevhet i relation till idéer om en könad, etnifierad och klassmärkt position som latinoman. Denna skevhet blir särskilt tydlig i relation till sexualitet, då det i synnerhet är pojkarnas queerhet som stör både hos dem själva och i samhället runt omkring dem. Den skeva sexualiteten leder till olika former av social isolering, disciplinering och fysiskt våld. Samtidigt handlar skevheten inte bara om sexuell läggning. Samtliga karaktärer, särskilt Carlos och Dante, orienterar sig mot och försöker uppnå den specifika, lokala identiteten som latinoman.

Det ideala latinopojkskapet

Sexualitet är alltså särskilt utmärkande för hur skevhet utforskas i båda romanerna. I *Aristotle and Dante* sammanlänkas dock det sexuella misslyckandet också med ett etniskt misslyckande. Även i *Chulito* är latinoidentiteten central för görandet av maskulinitet, men för protagonisten Chulito är oron för att inte vara en ideal latinopojke inte främst kopplad till etnicitet utan snarare till maskulinitet i stort. För Ari och Dante däremot är deras etniska misslyckande i hög grad sammanflätat med deras möjligheter att uppnå sitt maskulinitetsideal.

Pojkarna beskriver alltså inte misslyckandet som mexikan i enbart sexuella termer. När Dantes mamma blir gravid ser han detta som en ny chans för föräldrarna att få ett bättre barn – ett barn med potential att uppfylla idealet och som kan göra pojkskap på rätt sätt. I ett samtal med Sam, Dantes pappa, berättar Ari:

He was so happy you were going to have another baby. And not just because he was going to be a big brother. He said 'he has to be a boy and he has to like girls.' That's what he said. So that you could have grandchildren. So that you can be happy. (Alire Sáenz 2012, 303)

För Dante blir alltså det nya barnet ett sätt för hans familj att fullfölja konventioner om familjelycka. Om vi följer Sara Ahmeds (2006) idéer om orientering, kan Dantes skevhet förstås som en desorientering. En desorientering innebär att vända sig bort från den förväntade linjen, men det betyder samtidigt att man orienteras *mot* något annat. Dante bryter på så vis linjen för en normativ, heterosexuell latinomaskulinitet och börjar följa en annan linje. Det nya barnet blir en möjlighet för familjen att se sin släktlinje reproduceras, ett barn som följer den rätta och räta linjen, och om det dessutom är en pojke så kan detta barn reproducera den maskulinitet som Dante misslyckas med att förkroppsliga. Reproduktion handlar alltså dels om att följa linjer som liknar tidigare generationers eller som premieras av det samhälle man lever i, dels om faktisk biologisk reproduktion: Dantes skevhet blir både en avvikelse från en normativ, heterosexuell, rät linje som hans familj tidigare följt och en avvikelse

från möjligheterna att producera nytt liv som kan fortsätta denna reproduktion. I sitt misslyckande ned att "stay in line" i flera olika avseenden upplever därför Dante att han misslyckats som son och det nya barnet representerar därför en möjlighet att reproducera den lycka som Dante kopplar till att följa rätt linjer och reproducera dem (Ahmed 2006, 117).

Aris bild av det ideala latinopojkskapet utforskas successivt i romanen, när Ari berättar hur han inte kan relatera till andra pojkar och hur han skulle vilja vara och framför allt i hans relation till såväl sin pappa som Aris idéer om sin frånvarande storebror. Aris bild av ett idealt latino-pojkskap verkar bygga på vanliga stereotyper kring latinomän men också på män i hans närhet. Hans pappa, en krigsveteran, är en källa till både frustration och inspiration och framställs som en tystlåten och sluten person. Ari beskriver själv hur pappans tysthet och oförmåga att prata om kriget och sina känslor har en negativ inverkan på familjen, men idealiserar samtidigt denna stoiska maskulinitet och försöker att reproducera den. Ari använder träning som en strategi för att dels förkroppsliga en ideal maskulinitet rent fysiskt, dels skaffa sig större emotionell kontroll. När han blir upprörd går han och tränar, något hans mamma noterar och försöker prata med honom om. Träningen blir ett sätt för Ari att både få en kropp som kodas som manlig och få kontroll över sina känslor. På så vis blir träningen en strategi för Ari att distansera sig från femininitet, som han associerar känslor med, och att undvika ett "läckage" av känslor:

Sometimes, you do things and you do them not because you're thinking but because you're feeling. Because you're feeling too much. And you can't always control the things you do when you're feeling too much. Maybe the difference between being a boy and being a man is that boys couldn't control the awful things they sometimes feel. And men could. That afternoon, I was just a boy. Not even close to being a man. I was a boy. A boy who went crazy. Crazy, crazy. (Alire Sáenz 2012, 310)

För Ari utgör känslokontroll en viktig skiljelinje mellan att vara pojke och man och han ser män som personer som kan kontrollera sig själva.

Kontroll och distans representerar en central aspekt av vuxenblivandet för Ari, något som han totalt misslyckas med när han beskriver sig som: "not even close to being a man" (Alire Sáenz 2012, 310). Samtidigt som Ari utgår från sin pappa som idealbild existerar också Bernardo, Aris storebror, som en negativ representation av en hypermaskulinitet som gått för långt. Storebrodern, som Ari knappt minns, sitter fängslad för mord och nämns sällan av sina föräldrar. Bernardos hypermaskulinitet utgör en form av ytterlighet, en hypermaskulinitet utan kontroll.

Dantes pappa Sam träder fram som representant för en helt annan maskulinitet i Aris liv. I sin relation till Dante, och i förlängningen till Ari, är Sam en öppen, pratglad och närvarande pappa som engagerar sig i sitt barns liv. Samtidigt som Ari avundas Sams och Dantes relation, har han svårt för Dantes sätt att bete sig. När Dante gråter blir Ari illa berörd, dels för att Dante kan gråta, till på köpet inför en annan pojke, dels för att Ari själv påverkas av Dantes tårar. Tracy Xavia Karner (1998) menar i sin forskning om militära maskuliniteter att många män bygger sitt sätt att göra maskulinitet på sina fäder, även om de själva kan identifiera att deras fäders sätt att göra maskulinitet på är destruktiva eller problematiska. Denna medvetenhet leder dock till kontinuerliga problem med att balansera bilden av ideal maskulinitet och den egna levda erfarenheten av att denna maskulinitet är skadlig. För Ari representerar hans pappa idealbilden av en stoisk, maskulin latinoman. Det är en maskulinitet han anstränger sig för att reproducera, samtidigt som han ger uttryck för att det inte är den mest hälsosamma typen av maskulinitet. Som tidigare nämnts kan denna hypermaskulinitet förstås som ett uttryck för den marginaliserade position som rasifierade män har i det amerikanska klassamhället, där (den kontrollerade) kroppen blir ens främsta form av kapital (Rios 2009, 153). Aris möte med Sam och Dante förstör hans inre konflikt kring identitet när han får erfara andra sätt att göra maskulinitet som han både uppskattar och finner obekväma. För Ari innebär mötet med både Sam och Dante alltså en möjlighet till *omorientering*, genom att han möter en annan maskulinitet som han kan orientera sig mot och genom att han påbörjar en successiv omorientering i relation till sin sexualitet, lik den process Chulito går

igenom. Dessa nya relationer och förändringarna i Aris relation till sin pappa, möjliggör en omorientering mot en annan typ av maskulinitet (Ahmed 2006).

Duktiga pojkars skevande

I *Chulito* blir protagonistens sexualitet särskilt skevande på grund av hans närhet till idealbilden av latinomannen i hans grannskap. Samtidigt framställs Carlos, Chulitos pojkvän, som skev på andra sätt. Förutom att han är öppet queer har han avvikit från den förväntade livslinjen för en latinokille genom att söka sig till högre utbildning. Carlos ignoreras, till en början, av de andra pojkarna i området. Just för att han valt att gå på universitetet på en annan plats och valt en helt annan livsväg än de andra killarna, tillskrivs han en helt annan position. Sara Ahmed (2000, 21–22) menar att "främlingen" alltid är någon som vi redan har träffat, som definieras som vår motpol, en figur som fungerar som ett sätt att bekräfta vad eller vilka "vi" själva är. Carlos besöker sin mamma ibland, men så länge han är singel eller tillsammans med en vit man från universitetet så kan hans sexualitet förstås som hemmahörande på en annan plats. John Alba Cutler (2008) menar att idealiseringen av manlig självhävdelse och heterosexuell maskulinitet konstruerar allt avvikande som en del av assimileringprocessen, där den som avviker är en "vendido" (en "sell-out") som försöker följa den amerikanska drömmen. France Winddance Twine (1996) visar i sin studie om svarta kvinnors syn på klassidentitet att olika identitetsaspekter kan samverka och då upplevas som neutraliserande. Hon visar hur en ekonomisk medelklassposition blir länkad till en vit identitet och hur kvinnorna i hennes studie upplever att de därför kan uppfattas som vita (Winddance Twine 1996, 209). Carlos strävan att lämna Bronx genom att skaffa sig en universitetsutbildning blir en del av hans skevhet och av sin omvärld tillskrivs han en vit medelklassposition snarare än att ses som en del av grannskapet. Att han både är queer och vill lämna Bronx gör honom så pass avvikande att han tillskrivs vithet för att göras mer begriplig.

Trots att Carlos skevande associeras med vithet ger han själv också uttryck för ett mellanförskap i universitetsvärlden. Där markeras han

som avvikande i egenskap av sin etnicitet; han hör på så vis inte hemma någonstans. I *Aristotle and Dante* misslyckas även Dante på flera sätt och blir därför en skev pojke. Han pratar inte spanska, är ljushyad och tillhör, som barn till akademiker, ”fel” socioekonomisk klass för att kunna uppfylla den hypermaskulina bild som både Ari och Dante har av latinomannen. ”I don’t belong anywhere. That’s the problem”, förklarar Dante (Alire Sáenz 2012, 87). Hans föräldrars klassresa har skapat en ny liten värld där bara de existerar tillsammans med Dante. Den linje som hans föräldrar följt placerar Dante på en ny linje där latinoskapet upplevs som onåbart. Mellanförskap används för att beskriva de mellanrum mellan olika binära positioner som på olika sätt stör och kan utmana kategoriernas gränser (Egerer 1997; Arbouz 2016). Utan detta mellanförskap kan kategorierna, såsom latino kontra vit amerikan, hetero- kontra homosexualitet, upprätthållas. Wang Hai (2014) menar att dessa mellanrum inte bara ska uppfattas som ”varken eller” utan som tillblivelse i sig. Obehaget av att befinna sig i ett sådant mellanrum, och obehaget som man tillskrivs av andra, menar Hai beror på att dessa mellanrum utmanar den sociala ordningen och därför stigmatiseras, snarare än att tillblivelsen i sig är obekvä. Mellanrummen ”oroar” linjerna eller gränserna mellan kategorierna (Egerer 1997). Carlos mellanförskap både i universitetsvärlden och hemma ”oroar” linjerna eller gränserna för etnicitet, maskulinitet, klass och sexualitet, genom att utmana idén om vilket pojkskap Carlos kan göra och vilken pojke han kan vara.

Den duktiga, respektbara, socialt klättrande pojken kodas i båda berättelserna som en vit och därför skev pojke. Att göra latinoskap förutsätter för Chulito, Carlos, Dante och Ari en heterosexuell maskulinitet men även klassposition, etnisk identitet, och språklig kompetens är centrala för att kunna uppnå idealpositionen. För Carlos och Dante blir detta skevande, där de misslyckas med att uppfylla flera av sina kriterier för en ideal latinoman, ett sätt att för andra pojkar att förskjuta dem ur gemenskapen. Genom att de misslyckas så totalt, kan Dante och Carlos förstås som något annat, i detta fall genom en vitifieringsprocess (Winddance Twine 1996; Svensson 2017).

Den accepterande vuxenvärlden och lyckliga slut

För pojkarna spelar både vänners och föräldrars acceptans en viktig roll i deras process att acceptera sitt ”misslyckande” som ett annat möjligt sätt att leva. I *Chulito* är Chulitos mamma Carmen inte helt positiv när Chulito kommer ut för henne, men han får heller inte den negativa reaktion han förväntat sig:

When he'd played this scene over and over in his mind, there had been tears, but also rage and it usually got to a point where Carmen would throw him out. But here it was happening and the smell of coffee and the touch of her hand gave him hope that his mother would come around. "Maybe we could help each other because I ain't got this all figured out either". (Rice-González 2011, 308)

Även om Carmen inte är lika odelat positiv som Julio, Brick och Carlos varit tidigare, så ger hon uttryck för att hon främst behöver tid att bearbeta det han berättat. Hennes fysiska beröring ger dessutom Chulito hopp om att han inte kommer bli utslängd som han tidigare fruktat. Att han dessutom är kär i Carlos ser Carmen som en ljuspunkt, eftersom Carlos är någon hon känner, tycker mycket om och ser som en bra pojke. Eftersom Carmen är nära vän med Carlos mamma Maria söker hon senare stöd hos sin vän för att få hjälp och råd angående hur hon ska acceptera sitt barn.

Samtidigt som Carmen inte accepterar sitt barn rakt av, uttrycker hon en önskan att göra det och anstränger sig för att komma dit. Sonens val av partner underlättar, då Carlos redan tidigare identifierats som en person med mer önskvärd livsstil och därför som ett positivt inflytande över Chulito. De aspekter som gör Carlos särskilt annorlunda bland de jämnåriga pojkarna underlättar för Carmen att acceptera sin sons förhållande. Så medan Carlos misslyckas med att uppfylla idealet bland männen i grannskapet, gör detta misslyckande honom också mer acceptabel bland deras mödrar. Detta visar också på att den livslinje som pojkarna idealiserar inte är den enda möjliga eller åtråvärda vägen.

För Ari och Dante är deras oro inför sin sexualitet starkt förknippad med deras relationer till sina familjer. Samtidigt bearbetas dessa

känslor med hjälp av föräldrarna när Dantes sexualitet avslöjas för dem i samband med att han misshandlas. Föräldrarnas positiva känslor förvånar båda pojkarna och så även föräldrarnas besvikelse över att Dante inte känt att han kunnat berätta för dem. Trots att Dantes pappa Sam öppnat sig och tydligt accepterar sin sons sexualitet i ett samtal med Ari, blir Ari defensiv i ett samtal med Dantes mamma och säger: "there are worse things in the world than boys who like to kiss other boys" (Alire Sáenz 2012, 307).

I Aris fall är det i denna situation hans föräldrar som hjälper honom att komma till insikt om att han är kär i Dante. Efter att Dante attackerats av Julian och Ari har slagit tillbaka, försöker Aris föräldrar prata med honom om att de accepterar både honom och Dante. Ari förnekar fortfarande att han själv skulle vara queer, men samtalen med hans föräldrar får honom att inse att han är det och att det inte är skadligt, eller som Aris pappa uttrycker det:

If you keep running, it will kill you. [...] Ari, the problem isn't just that Dante's in love with you. The real problem – for you, anyway – is that you're in love with him. [...] Why would you risk your own life to save Dante if you didn't love him? (Alire Sáenz 2012, 348)

I deras samtal förmedlar Aris pappa att det inte är Aris läggning som är problemet utan att han själv inte kan erkänna att han är kär i Dante. Aris föräldrar underlättar på så vis Aris omorientering; deras stöd gör hans egen linje till den rätta (Ahmed 2006, 10–11). Aris idé om att den ideala linjen innebär obligatorisk heterosexualitet utmanas därför av hans föräldrar snarare än av honom själv. Aris tidigare framställning av pappan som stoisk och hypermaskulin luckras således upp ytterligare när pappan visar att han accepterar homosexualitet, inte bara på ett abstrakt plan utan även i sin relation till Ari. Romanerna innehåller alltså både positiva representationer av queera karaktärer – med lyckliga slut – och positiva representationer av deras föräldrar. Samtidigt utforskas de reella faror som queera personer möter i samhället. De negativa förebilder som Aris pappa visar upp byts ut mot ett mer hälsosamt för-

hållningssätt till sexualitet, identitet och känslor i samband med attacken och Aris hämnd. Genom den snabba acceptansen från föräldrarna mot slutet av romanerna utmanas pojkarnas idé om hur latinomän bör vara ytterligare.

Slutsatser

I den här artikeln har jag studerat representationer av idealt pojkskap som skevas, med särskild fokus på latinopojkar och deras föreställningar om maskuliniteter, etniciteter och sexualiteter i skönlitteratur. Utifrån en fenomenologisk ansats, med intresse för livslinjer och orientering och med hjälp av skevteori, har jag analyserat hur pojkskap och vuxenblivande, särskilt kopplat till idéer om latinomän, utforskas i två romaner. I dessa romaner framträder skevhet som särskilt förbunden med ideal som pojkarna själva vill uppfylla men på olika sätt ”misslyckas” med att nå.

Skevhet framträder som delvis accepterat av omvärlden, i den utsträckning de som ger uttryck för skevhet går att ignorera. Carlos och Dante blir mer förståeliga (som något annat) genom sitt skevande då de på flera sätt, inte bara genom sin sexualitet, ”misslyckas” i sitt görande av latinopojkskap. Deras strävan efter eller avvikelse från ”rätt” klassidentitet, språkkompetens, och sexualitet gör dem till något helt ”annat” än den egna gruppen. Däremot uppfattas de i parkonstellationer, särskilt med män som i likhet med Chulito ligger närmare idealet, som någonting hotfullt.

Andra pojkar och män har en central betydelse för protagonisternas föreställningar om eftersträvansvärd maskulinitet, både inledningsvis – när pojkarna börjar erfara ett de inte uppfyller detta ideal – och i deras slutgiltiga omorientering mot andra former av maskulinitet. För Chulito har den närmaste kretsen av vänner särskilt stor betydelse, medan det för Ari är förändringar i relationen till hans pappa som leder fram till självacceptans. Båda romanerna avslutas med att föräldrarna accepterar pojkarnas sexualitet och förhållanden. På så vis får romanerna lyckliga slut och dessa lyckade omorienteringar menar jag omvandlar pojkarnas skevhet till en form av normalitet, framför allt i Aris och Dantes fall.

Genom föräldrarnas accepterande hållning och pojkarnas självacceptans upphör det störande i viss mån – även om hotet om homofobt våld från omvärlden lever kvar – och pojkarna får möjlighet att uppnå den kroppsliga bekvämlighet, att vara ”at ease”, som Ahmed (2006) beskriver. Samtidigt som det är först i parkonstellationer som pojkarnas sexualitet blir särskilt problematisk i romanerna, är det i samma parkonstellationer som pojkarna hittar självacceptans och öppnar sig för sina föräldrar. På så sätt upprätthålls den starka tvåsamhetsnorm som är så central i såväl heterosexuella som homosexuella livslinjer (Ambjörnsson och Bromseth 2010). De lyckliga slutet innebär således att de identitetsproblem som uppstått under narrativens gång i viss utsträckning upplöses och att det som tidigare framträtt som skevt blir en möjlig och bekväm position att befinna sig i och en livslinje möjlig att följa.

FANNY PÉREZ ARONSSON är doktor i barn- och ungdomsvetenskap och lektor i didaktik vid Uppsala universitet. Hennes forskning handlar bland annat om ungas identitetsskapande, berättelser om rasism och ungdomsaktivism.

REFERENSER

- Ahmed, Sara. 2000. *Strange Encounters: Embodied Others in Post-Coloniality*. London: Routledge.
- . 2004. *The Cultural Politics of Emotion*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- . 2006. *Queer Phenomenology*. Durham & London: Duke University Press.
- . 2007. “A Phenomenology of Whiteness.” *Feminist Theory* 8, nr. 2: 149–168.
- Alba Cutler, John. 2008. *Pochos, Vatos, and Other Types of Assimilation: Masculinities in Chicano Literature 1940–2004*. Oakland: University of California.
- Alire Sáenz, Benjamin. 2012. *Aristotle and Dante Discover the Secrets of the Universe*. New York: Simon & Schuster BFYR.
- Alonso Gallo, Laura P. 2002. “Latino Culture in the U.S.: Using, Reviewing, and Reconstructing Latinidad in Contemporary Latino/a Fiction.” *KulturPoetik* 2 nr. 2: 236–248.
- Ambjörnsson, Fanny och Janne Bromseth. 2010. ”När du gifter dig och får barn ... Om ålder, heteronormativitet och genus.” I *Livslinjer*, redaktörer Fanny Ambjörnsson och Maria Jönsson, 204–31. Göteborg: Makadam.

- Arbouz, Daphne. 2016. "Röster från mellanförskapet – ett decennium av politisk debatt, skrivande och mobilisering." I *Vardagens antirasism: Om rörelsens villkor och framväxt i Sverige*, redaktörer Adrian Groglopo, Majsa Allelin, Diana Mulinari och Carlos Díaz, 169–74. Göteborg: Antirasistiska Akademien.
- Egerer, Claudia. 1997. *Fictions of (In)Betweenness*. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis.
- Franck, Mia. 2009. *Frigjord oskuld: Heterosexuellt mognadsimperativ i svensk ungdomsroman*. Diss., Åbo Akademi.
- Fregoso, Rosa-Linda. 1993. *The Bronze Screen: Chicana and Chicano Film Culture*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Hai, Wang. 2014. "From Identity to 'In-Betweenness': Time For a Paradigm Shift in Comparative Studies." *Literature & Theology* 28, nr. 2: 179–85.
- Heggestad, Eva, Maria Karlsson och Anna Williams. 2005. "Inledning." *Tidskrift för Litteraturvetenskap* 35, nr. 3: 3–6.
- Hübinette, Tobias och Catrin Lundström. 2011. "Sweden After the Recent Election: The Double-Binding Power of Swedish Whiteness Through The Mourning of the Loss of 'Old Sweden' and the Passing of 'Good Sweden'." *NORA – Nordic Journal of Feminist and Gender Research* 19 nr. 1: 42–52.
- Jakobsson, Hilda. 2018. *Jag var kvinna: Flickor, kärlek och sexualitet i Agnes von Krusenstjernas tidiga romaner*. Diss., Stockholms universitet. Göteborg & Stockholm: Makadam.
- . 2020. "Skev." *lambda nordica* 25, nr. 1: 150–54.
- Mora, Richard. 2011. "Abjection and the Cinematic Cholo: The Chicano Gang Stereotype in Sociohistoric Context." *THYMOS: Journal of Boyhood Studies* 5, nr. 2: 124–37.
- Nilsson, Magnus. 2008. "Litteratur, etnicitet och föreställningen om det mångkulturella samhället." *Samlaren: Tidskrift för svensk litteraturvetenskaplig forskning* årg. 129: 270–304.
- Pascoe, C. J. 2011. *Dude, You're a Fag: Masculinity and Sexuality in High School*. Berkeley: University of California Press.
- Rice-González, Charles. 2011. *Chulito: A Novel*. New York: Magnus Books.
- Rios, Victor M. 2009. "The Consequences of the Criminal Justice Pipeline on Black and Latino Masculinity." *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 623: *Race, Crime and Justice: Contexts and Complexities*, 150–62.
- Ruben Serrato, Philip. 2005. *It Doesn't Have to Be This Way' – Re/presentations of Chicano Masculinity in Chicano and Chicana Literature, Film and Performance*. Berkeley: University of California.
- Staunæs, Dorthé. 2003. "Where Have All the Subjects Gone? Bringing Together the Concepts of Intersectionality and Subjectification." *NORA – Nordic Journal of Feminist and Gender Research* 11:2, 101–10.
- Svensson, Therese. 2017. "Vita män på gränsen: Om vitifierad underklassmaskulinitet i Dan Anderssons Chi-mo-ka-ma." I *Ras och vithet: Svenska rasrelationer igår och idag*, redaktör Tobias Hübinette: 137–56. Lund: Studentlitteratur.

- Winddance Twine, France. 1996. "Brown Skinned White Girls: Class, Culture and the Construction of White Identity in Suburban Communities." *Gender, Place and Culture: A Journal of Feminist Geography* 3, nr. 2: 205–24.
- Xavia Karner, Tracy. 1998. "Engendering Violent Men: Oral Histories of Military Masculinity." I *Masculinities and Violence, Research on Men and Masculinities Series* vol. 10, redaktör Lee H. Bowker, 197–232. Thousand Oaks: Sage Publication Inc.
- Öhrn, Magnus. 2013. "Jäntor, systrar och några skeva pojkar: Om flickan i den svenska pojkboken." I *Flicktion: Perspektiv på flickan i fiktionen*, redaktörer Eva Söderberg, Mia Österlund och Bodil Formark, 42–64. Malmö: Universus Academic Press.
- Österholm, Maria Margareta. 2012. *Ett flicklaboratorium i valda bitar: Skeva flickor i svenskspråkig prosa från 1980 till 2005*. Diss., Uppsala universitet. Årsta: Rosenlarv.

ABSTRACT

The aim of this article is to examine representations of latino boys in two novels, authored by and centred on American latinos. Particular interest is paid to how the boundaries of idealized masculinities in the novels are pushed or challenged, through the boys' "skewing" or "bending" of boyhood. Drawing on *skevteori* (skew or bent theory) and queer phenomenology, I explore how the boundaries of a specific latino boyhood are disturbed, disrupted, and skewed, and how positions of inbetweenness create skewed subjects. Normative boyhoods are challenged in a variety of ways in the novels, and the article pays particular attention to how sexuality is explored and renegotiated in relation to masculinity ideals. The article illustrates how the protagonists' coming-out processes skew or bend boyhood, and which reactions are visible in the other characters. Finally, the representations of parents and their role in the boys' self-acceptance and reorientation are analysed, and the article argues that the parental acceptance plays a vital role in the normalisation of the boys' experience of being skewed or bent.

NOT

1. Artikeln utgör en omarbetad och utvecklad version av en tematik från artikelförfattarens masteruppsats från 2015.